

Anul V. Aiud,

18 Mai 1929.

No. 20.

Amicul Școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean
și al Asociației învățătorilor din județul Alba.

Apare săptămânal cu excepția lunilor Iulie—August.

Un număr 3 lei.

Director: MARIAN SASU.

Prim colaborator: TOMA COCIȘU.

COLABORATORI:

I. Aldea, Jer. Ciungan, I. Breazu, Const. N. Buzatu, I. Dobre, A. Duvlea,
P. Petringenar, A. Popa, Elena Dr. Stoianovici, I. Raica, T. Trifa, V.
Zdrenghia.

ABONAMENT: 150 lei pe an pentru membrul corpului didactic, iar pentru comitetele școlare
și partit. 180 lei. Redacția și Administrația la biroul Revizoratului școlar — Aiud.

La Alba Iulia.

Ochii țării și a străinătății din nou sunt ațintii spre Alba Iulia, capitală județului nostru și cea mai vestită cetate istorică a Ardealului. În cetatea această falnică, unde s'au petrecut cele mai mari evenimente din istoria neamului nostru românesc, se vor încheia la 20 Maiu a. c. serbările aranjate de țară din incidentul primului deceniu dela Unirea tuturor Românilor într'un stat politic unitar.

Cu acest prilej se vor duce la Alba Iulia M. Sa Regele Mihaiu I, întreagă Familia domnitoare, Inalta Regență, guvernul, parlamentul, reprezentanții statelor aliate, monstra delegație a Românilor americani, precum și toți cari țin să se bucure de aniversarea fericită a neuitatelor evenimente dela 1 Decembrie 1918.

Se va desfășura în Alba Iulia o grandioasă sărbătoare și manifestație națională, care va dovedi lumii, că neamului nostru românesc știe să prăznuiască cu demnitate marile fapte săvârșite de înaintași pentru binele și prosperarea lui etnică-națională.

Prin aceasta sărbătoare măreață, plină de mândrie

națională și însuflețire enormă se va mai arăta lumii, că noi Românii, ori câte scăderi avem, ținem morțis la unirea noastră națională și că suntem gata cu toții în orice moment a ne apăra cu îndărgire strămoșeasca noastră moșie, câștigată cu atâtea enorme și uriașe jertfe morale și materiale.

De aceea și noi salutăm cu cel mai mare entuziasm însemnatul eveniment, care se va petrece în 20 l. a. la Alba Iulia, capitala județului nostru. Nu avem destule cuvinte cu cari să îndemnăm pe toți învățătorii din județ, ca să alerge în fruntea poporului la acest mare praznic național. Mersul nostru la Alba Iulia de astadată nu mai e în serviciul unui partid politic, ci în serviciul neamului și a cauzei noastre naționale.

Avem cu toții o datorie patriotică ca să sărbătorim cu demnitate și mare solemnitate toate evenimentele mari prin care s'a statornicit ființa noastră etnică de popor stăpânilor pe aceste plaiuri frumoase.

Învățătorii noștri și în trecut au fost propagatorii ideii naționale și cei mai aprigi cultivatori ai sentimentului național în sânul poporului. Să alerge deci și ei la Alba Iulia, îndemnând poporul să vină și el acolo, ca să sărbătorească cu toată dragostea și entuziasmul marele eveniment care s'a săvârșit acolo acum-a zece ani.

Noi cei din județul Alba să ne arătăm demni și mândri de norocul ce-l avem și cinstea ce ni-se face de a-se sărbători la noi acasă marele praznic al unirii noastre naționale, care ne va da noi puteri și îndemnuri de a ne oțeli în lupta ce o purtăm pentru consolidarea dominațiunii noastre românești pe aceste plaiuri atât de mănoase și de frumoase.

Să alergăm deci cu toții pe ziua de 20 Maiu a. c. la Alba Iulia.

Marian Sasu.

Creiați școlii active condițiile dezvoltării ei integrale.

XI.

Dintre toate datoriile, cari se impun școlii noastre primare, pentru servirea intereselor vitale ale neamului, cea mai mare este și va rămâne: respectarea principiului individualității copilului. Fără respectarea acestui principiu, s'ar compromite continuitatea operei culturale și nu s'ar putea ajunge niciodată la creierea de personalități viguroase. Cultura ce-o dă școala, trebuie să fie o cultură vie și aceasta se poate numai grefându-se ea pe înclinările firești ale copiilor. Alătea discrepante, cari se arată în structura personalităților, sunt rezultatul nepotrivirii dintre forma și fondul lor, urmare, în cele mai multe cazuri, a modului nenatural de împărțire a culturii, atunci când trebuia să se pună bazele unității ei de viață.

Multă experiență acumulată de ascendenți, se transmite prin ereditate organismului individual al descendenților. Individul vine pe lume cu un mănunchiu de potențe. În organismul său stau împletite o mulțime de aptitudini, cari nu așteaptă decât provocarea lumii din afară, pentruca ele să se realizeze. Individul simte necesitatea de-a desfășura aceeași generațiile, cari l-au precedat, au împletit în organismul său.

Cu cât un popor este mai civilizată, are tehnica muncii lui mai înaintată, cu atât trebuie să se îngrijească mai mult și de educația individuală a fiilor lui, pentru a promova cât mai bine diferențierile reclamate de multiplicitatea ocupațiilor vieții lui. Așa vedem făcându-se în unele țări serioase experimentări, pentru a se ajunge la acel sistem de educație, cu care să se satisfacă mai mult principiul individualității, în vederea unei cât mai bune selecționări profesionale.

Sistemul „Dalton“, școală împărțită pe diferite secții de ocupațiuni, în care copilul este lăsat să lucreze unde-i place; sistemul „Winnetka“, unde elevii fac materiile de învățământ în diferite clase, care după capacitatea lui, în diferite direcțiuni; (unul și același elev poate frecventa la matematică, cl. IV și la Istorie, cl. V, iar la Desemn ori Cant cl. III. ș. a. ca să nu se rețină unii pe alții; sistemul „Mannheim“ cu două sau trei clase paralele: una pentru cei bine dotați, alta pentru mediocrii și alta pentru întârziți; sistemul „comunităților școlare libere“, unde educația se face în comun, în spiritul comunității, ca anumite sentimente să lege pe membrii ei între ei. Aici nu înclinările către obiect, ci înclinările către persoană direcționează repartiția. Se întemeiază pe libertate, întrucât comunitatea își fixează normele de conducere. Se influențează reciproc: activitatea unuia influențează activitatea societății și societatea influen-

țază gândirea și simțirea individului. Libertatea este regulată de normele societății. Nu se țintește atât la câștigarea de material, cât mai mult la afătarea forțelor proprii, pentru a deveni cât mai capabili în viață. Părinții și societatea conlucră la devenirea vieții comunității. Scopul acestei conlucrări este educativ. Programele și orarele se fixează de comunitatea școlară.

La noi Români, unde se simte încă, mult lipsa unei culturi generale, nu e timpul, ca să se meargă cu experimentările așa de departe. Deocamdată o marcarea a tendinței către sistemul din urmă, este tot ce se poate aștepta.

În măsura puterilor noastre, după împrejurările în care trăim, cari pe unde suntem, ne vom nizuși neconținut, a face totul, ca școala noastră să fie cât mai iubită și mai îndrăgită, de copii, părinții lor, și tot publicul românesc, pentru ca să realizăm această mare condiție a succesului ei.

Calea de urmat în această direcție, nu poate fi alta, decât cea indicată de firea copilului și structura societății, în care el trăiește.

Căștigi iubirea cuiva, prin felul de-a te ști apropia de sufletul lui, pentruca cunoscându-l, să-i poți satisface necesitățile. Necesitățile de dezvoltare ale copilului se resumă în : dezvoltarea armonică a tuturor facultăților lui, pentru a putea deveni om integru, spre a putea satisface cât mai mult chemării ce-l așteaptă în viață ca viitor membru al unei societăți.

Tot ce se predă în școală, să pună în funcție cât mai multe simțuri ale lor. Unde numai se poate, să se atragă la activitate pipăitul constructiv, pentrucă odată cu lucrul mâinii, lucrează și celelalte simțuri, iar mintea regulează acțiunile în curs, trăgând din treaptă în treaptă concluzii drepte, face să se desvolte inteligența.

Pentruca școala se poată influința mereu dezvoltarea copiilor în sensul scopului urmărit, șease mari caracteristice trebuie să aibă materia, ce se predă.

1. Să intereseze.
2. Să corespondă trebuințelor de dezvoltare ale copilului.
3. Să aibă raporturi cu trebuințele prezentului.
4. Să desvolte simțul datoriei și al responsabilității.
5. Să deprindă la activitate proprie.
6. Să invioreze spiritul comunității.

(Va urma.)

Alexandru Duvlea
inv.

In jurul articolului „Două mentalități”

In No. 12 din 23 Martie a. c. al „Amicul Școalei” un tânăr coleg, printr'un articol cu titlul din frunte, vine să ne demonstreze rezultatul învățământului izvorit din dragoste lipsită de cultură și pe cel izvorât din dragoste împreună cu cultură. Pentru dovedirea acestor principii, punând trei puncte înainte, pășește înainte în sânul tagmei noastre, observând cazuri, pentru lămurirea principiului său. Și fără să se cugete i-și găsește „două exemple bune de comparat”.

Unul este dascălul mai bătrân. Tipul care să conducă după „maxima Iesuiților”, „scopul scuză mijloacele”. Invățătorul rutinei „bate apa în piuă” și „al mecanizării”. „Pretențiile lui erori bine vădite”. Dascălul „judecății false.” Omul lipsit de cultura vremii”.

Al doilea învățătorul tânăr cu „acțiunea lui foarte hotărâtă.” Omul la „nivelul vremurilor”. Tipul care pe lângă dragoste mai posedă ca ajutor „cultura prezentă”. Dascălul fără neua. „Omul nelipsit de cerințele prezentului”.

Ca rezultat al comparației, trage concluzia următoare: „Ce e vechiu, era începutul care azi nu mai are rost, iar dacă voim rezultate bune, să eschivăm brutalitatea și rutina, alegând sâmburii care dărod nu coajă.

Inceputul articolului mi-a făcut impresia că scriitorul n'a avut intențiunea de a atinge coarda sensibilă a dascălului mai bătrân, ci credeam că exemplul l-a luat la întâmplare. (Căci cred că tot așa de nimerit găsea exemple destule și în sânul celor tineri.) Când însă am cetit la încheierea articolului cuvintele de apel „Adăugați, deci lângă dragostea și râvna voastră și cultură”, mi-am dat îndată samă că exemplul s'a luat cu vădită intenție.

Ca unul ce fac parte din categoria acelor cari au „un trecut de dascălie considerabil” țin să răspund Dlui coleg din dragostea ce însuși recunoaște că o avem, căci de cultură nu poate fi vorba.

Dle coleg,

Am fost și noi cândva tineri, dar n'am fi îndrăsnit nici când să acuzăm sau să luăm ca exemplu de incultură, un tip al predecesorilor nostri, fiindcă era lipsit de calitățile ce le posedam. In conferință, în stradă, în societate, eram cu cel mai profund respect față de colegul, care să deosebea foarte mult de noi și cu care s'a încheiat o epocă a școalei române din Ardeal. Aceasta tocmai din considerațiunea că posedam o cultură.

Lucrurile sunt atât de clare.

Ce s'ar alege de neamul aceasta, dacă educatorii lui, generație după generație ar merge în regres.

Școala trebuie să progreseze cu neamul și cu timpul. Aceasta însă nu înseamnă să aplicăm procedeul tinerilor din povestea „Țară fără bătrâni”, ca să nu ajungem la aceleași erori și rezultate.

Cultura vremii și noi am posedat-o și alături de ea am avut ca strajă neadormită și educația morală, fără de care noi considerăm cultura periculoasă. Un valoros scriitor al bisericii noastre zice: „Disciplina morală este cel mai neînșelător semn de cultură”.

Să dau și câteva exemple.

Aveam acum câțiva ani la școala mea, o tânără învățătoare, care poruncise copiilor să spună rugăciunea la intrare, înainte de a se prezenta la clasă și cea de după lecții, după ce pleca.

La o conferință un tânăr învățător, trăgea la îndoială existența lui Dumnezeu, pe când metafizica culturii ne dovedește, neexistența unei adevărate culturi fără Dumnezeu.

Unul, tot tânăr, dădea exemple cum să-ne câștigăm cultura vremii și el picase a doua oară dela examenul de definitivat.

Un altul dădea palme peste nasul copiilor, până curgea sângele, demonstrând contra nuelușei.

Dar să lăsăm tot ce nu ne poate încurca. Să tindem spre lucrul real.

Dacă este cazul de a-ne lua ca exemplu atunci purcedem în așa fel ca să nu jicnim pe nimenea.

Intre noi nu-i, iertat să existe, chiar individual, nici o animozitate.

Unii cu dragostea, ceilalți cu cultura, însă toți spre aceeași țintă: fericirea neamului.

Cu cât vom ști mai mult să ținem cont de acei pe ai căroră genunchi am șezut și cu cât va ști mai frumos a vorbi sufletul nostru despre recunoștința datorită trecutului, cu atât vom dovedi că posedăm o cultură.

Să îngrădim cunoștințele noastre în grădinița moralei, ca astfel să fimocoliți de ispita vorbelor fără fapte.

Dacă întâlnești tipuri de colegi decăzuți tragei la o parte, vorbește-le ochi în ochi dela inimă, dar nu-i dăscăli publice. Să ne silim ca pe lângă cultura intelectuală să cunoaștem și pe cea spirituală.

Cred că tânărul coleg m-a înțeles și nu mă va pune în situația de a mă mai ocupa cu acestea „Două mentalități”.

Cu dragoste colegială:

I. Dobre inv. dir.

Inercări practice în domeniul școlii active.

III.

Urmăm mai departe călătoria cu Sven Heddin. Cetesc eu din carte, explic, elevii mei pun întrebări (un succes apreciabil) și primesc explicații largi, se vede îi interesează.

Traversăm Marea Neagră, prin Armenia, ajungem în Persia, minunata expediție prin stepele sărate face impresie și ne punem la desemn cu râvnă.

Ajungem în India. Studiem clima fauna, flora, locuitorii, alimentația lor, locuințele, credința lor religioasă.

Tibetul și boul iak ne impresionează mult și ne dă mult de lucru: compunere, desemn, conferințe.

Ce scriu eu aici nu e nici-o palidă icoană a activității din școală. Sunt de credință, că nici Feriérre, nici Decroly oricât s'au silit să ne dea chipul muncii lor, li se pare că n'au reușit indestulitor. Ca să dai fidel școala activă nu e de ajuns conde-iul prozaic al celui muncit de școala activă, alții trebuie să vie prin comparații și metafore, prin ritm de vers, prin penel de pictor să facă cunoscută munca din școala activă.

Feriérre a întrebuințat numai slova caldă, Decroly s'a agitat cu fotografiile, cred că „Amicul Școlii” n'ar putea suporta cheltuiala cu fotografierea și confecționarea clișeeilor de pe o colecție bogată de tablouri obținute în câteva săptămâni — documente ale școlii active.

Toma Cocișiu

Mulțumiri ministeriale.

În temeiul ordinului No. 37.333—1929 se face cunoscut, că On. Minister aprobă, să se aducă mulțumiri următorilor învățători:

1. *Valer Mărginean*, dela Alba-Iulia, școala No. 2, pentru frumoasă rezultate în școală.

2. *Sloica Nicolae*, dela Sibîșani — Vințul de Jos, 3. *Lăncrăjan Ion* și *Cristescu Felicia* dela Vințul de Jos, 4. *Oană Dumitru* și *Cionca Ion* dela Pianul de Sus, 5. *Ordeea Daniil* dela Pianul de Jos — pentru activitatea intensă, ce desfășoară în școală și afară de școală.

Partea oficială.

No. 28974—1929.

Obiect: Combaterea alcoolismului.

Vă trimitem spre executare copia ordinului Ministerul No. 28974—1929.

„Ministerul fiind informat de diferite autorități că alcoolismul face mari ravagii atât în populația de pe la sate cât și la orașe.

„Cum pentru stărpirea patimei beției trebuie ca toți slujitorii statului să dea sprijinul lor, vă facem cunoscut, ca să puneți în vedere membrilor corpului didactic din acel județ ca în diferite ocaziuni ca : serbări, șezători etc. prin conferințe să arate răul, ca astfel cu toții conlucrând vom contribui la izbăvirea poporului român de primejdia alcoolismului. Director Gen. Indiscifrabil.

No. 1561—1929.

Obiect : Examenul de capacitate al inv. suplinitori.

În temeiul ordinului Nr. 45.922—1929. Vă facem cunoscut că intrucât anul școlar se termină în luna Iunie, suplinitorii cari au obținut titlul de învățători ajutoari, pe 1 Septembrie 1928, pot să se prezinte la examenul de capacitate din Iunie, dacă bine înțeles îndeplinesc în totul condițiunile art. 121 și 122 din legea învățământului primar.

No. 1520—1929.

Obiect : Serbările școlare.

În temeiul ord. Onor. Minister No. 23975—1929, avem onoare a Vă face cunoscut, că sărbările școlare urmăresc un scop educativ în legătură cu comemorarea unei zile mari în istoria neamului sau un însemnat eveniment școlar.

De oarece unele școli organizează și alte serbări, cari sustrag pe elevi de la îndatoririle lor școlare, vă facem cunoscut că afară de sărbările prevăzute în Regulamentul școlar și amintite mai sus se interzic ori ce altfel de serbări.

Totodată Vă punem în vedere, că Onor. Minister Vă scutește de a mai înainta Inspectoratulul spre aprobare programul sărbărilor cu 10 zile înainte de data ținerii lor rămânând însă obligați, să invitați totdeauna la serbări, oficialitatea locală (inspector, revizor, primar etc.

Revizor, M. Sasu.

Societatea de ajutor reciproc în caz de moarte învățătorilor din județul Alba.

No. 4—1929.

Se aduce la cunoștința tuturor membrilor, că societatea noastră a pierdut în 19 Aprilie a. c. pe membrul Teodor Bunea, fost preot, soțul doamnei învățătoare Eugenia Bunea din comuna Sâncraia. On. membrii ai societății prin aceasta sunt invitați să achite taxa de 100 (una sută) lei cu ocazia ridicării salarelor de pe luna curentă.

Președinte, M. Sasu.